

Kiezen van een studierichting in de 2de graad secundair onderwijs¹ 2020-2021

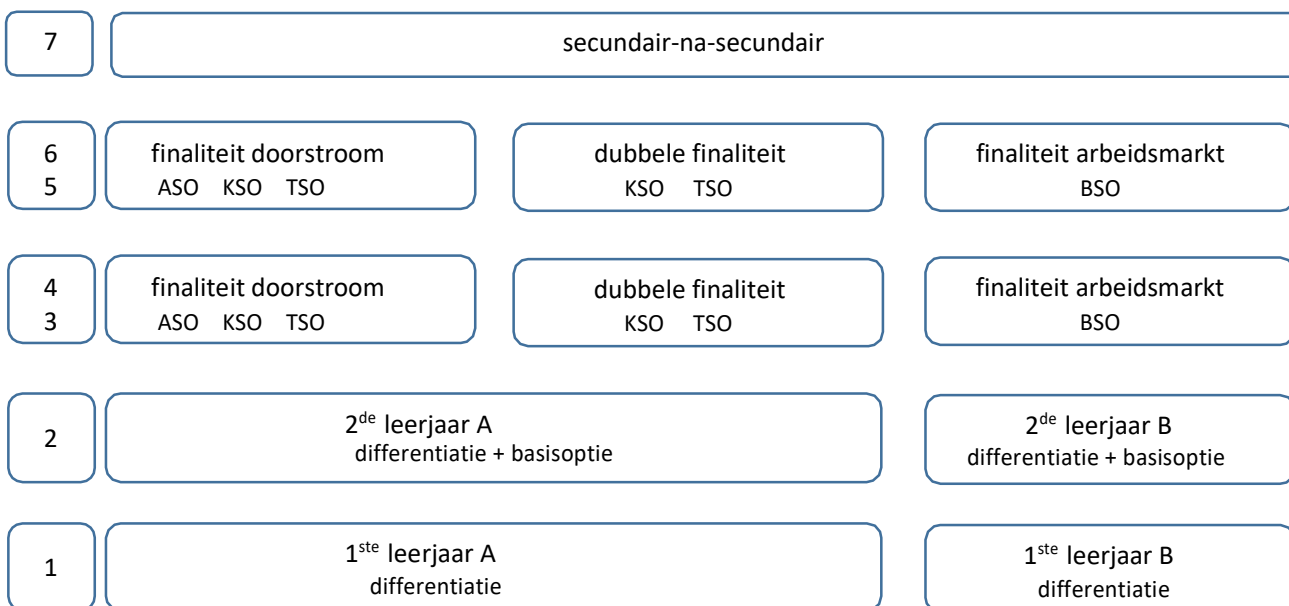
1. Wat vind je in deze folder?

Deze folder bevat een overzicht van de studierichtingen die worden aangeboden in de 2de en 3de graad van de nieuwe structuur secundair onderwijs. We geven eerst nog wat uitleg over de structuur van het secundair onderwijs, de indeling van studierichtingen en de toelating tot het 3de jaar.

2. Structuur secundair onderwijs

In het 2de jaar kon je kiezen voor 2A of 2B en een basisoptie. Vanaf de 2de graad worden de verschillen tussen de opleidingen groter en spreekt men van studierichtingen. Je kiest nu in principe ook een studierichting voor twee leerjaren.

Figuur 1: Structuur secundair onderwijs

3. Indeling van studierichtingen

De studierichtingen worden onderverdeeld in drie groepen op basis van hun uiteindelijk doel of *finaliteit*. Studierichtingen met een finaliteit arbeidsmarkt (A) bereiden leerlingen voor op een job. Na het 6de jaar kan je verder studeren in een beroepsgerichte sense of graduaat. Doorstromen naar een bachelor kan enkel na een schakeljaar (sense) dat voorbereidt op hoger onderwijs.

Studierichtingen met een finaliteit doorstroom (D) bereiden leerlingen voor op een academische bachelor aan de universiteit of een professionele bachelor aan de hogeschool. Doorstroomrichtingen in ASO bereiden voor op een brede waaier van bachelors. Doorstroomrichtingen in KSO/TSO bereiden voor op een specifiek pakket van bachelors die inhoudelijk aansluiten bij de studierichting.

Studierichtingen met een dubbele finaliteit (D/A) bereiden leerlingen voor op een job of een professionele bachelor die inhoudelijk aansluit bij de studierichting.

¹ Bron: VCLB Leuven (2021, 28 januari). Kiezen in het secundair onderwijs. Geraadpleegd van <http://vclbleuven.be/kiezen/inso.pdf>

Tabel 1: Finaliteiten in de 2de en 3de graad

finaliteit	voorbereiding op ...
arbeidsmarkt (A)	job, graduaat
doorstroom (D)	academische bachelor, professionele bachelor
dubbel (D/A)	job, professionele bachelor

Naast deze finaliteiten blijft de onderverdeling in vier *onderwijsvormen* (ASO, BSO, KSO en TSO) bestaan. Alle ASO-richtingen hebben een finaliteit doorstroom en alle BSO-richtingen hebben een finaliteit arbeidsmarkt. In het KSO en TSO bestaan er studierichtingen met een finaliteit doorstroom en studierichtingen met een dubbele finaliteit.

In het BSO, KSO en TSO worden de studierichtingen onderverdeeld in acht *studiedomeinen*: economie en organisatie, kunst en creatie, land- en tuinbouw, maatschappij en welzijn, sport, stem (science, technology, engineering, mathematics), taal en cultuur en voeding en horeca. De ASO-richtingen worden niet onderverdeeld in studiedomeinen. Ze zijn domeinoverschrijdend.

4. Meer informatie over de studierichtingen

Tijdens schooljaar 2021-2022 worden de nieuwe studierichtingen voor het eerst ingericht in het 3de jaar. Op www.vclbzov.be kan je via studiekeuze een ingesproken presentatie bekijken die je meer uitlegd geeft over de nieuwe structuur en de nieuwe studierichtingen in de 2de en 3de graad. Ook op www.onderwijskiezer.be vind je informatie over de inhoud van de studierichtingen. Je kan er ook opzoeken in welke scholen een studierichting wordt aangeboden.

5. Toelating tot het 3de jaar

Je mogelijkheden in het 3de jaar hangen af van het *attest* dat je op het einde van het 2de jaar behaalt. Bij een A-attest ben je geslaagd en legt de klassenraad geen beperkingen op.

Met een B-attest ben je geslaagd maar word je niet toegelaten tot bepaalde studierichtingen. Bij een B-attest geeft de klassenraad ook aan of je het leerjaar mag overzitten. Als de klassenraad overzitten toelaat en je dit zelf ook overweegt, moet je de keuze ook nog bespreken met CLB. Zonder gunstig advies van de klassenraad en een bewijs van CLB-advies kan je niet overzitten.

Met een C-attest ben je niet geslaagd en kan je niet naar het hogere leerjaar. Als je 15 jaar wordt voor 1 januari kan je starten in 3BSO ook al behaalde je een C-attest in het 2de jaar.

Je moet niet enkel rekening houden met je attest maar ook met de volgende *algemene regels* over de doorstroming na het 2de jaar.

Tabel 2: Wettelijke doorstroommogelijkheden na het 2de jaar

van	naar	na akkoord toelatingsklassenraad
2A	alle studierichtingen 3 ^{de} jaar	
2B	3BSO	2A, 3ASO, KSO, TSO
2B Opstroomoptie	alle studierichtingen 3 ^{de} jaar, 2A	

Na 2A kan je wettelijk doorstromen naar alle studierichtingen in het 3de jaar.

De meeste leerlingen van 2B stromen door naar 3BSO. Ze kunnen ook naar 2A of 3ASO, KSO, TSO als de toelatingsklassenraad akkoord gaat. We verwachten dat de toelatingsklassenraad een overstap van 2B naar 3ASO, KSO, TSO niet vaak zal toestaan.

Na de Opstroomoptie in 2B kan je starten in alle studierichtingen van het 3de jaar of kiezen voor 2A.

6. Leren en werken en duaal leren

In het secundair onderwijs zijn er ook mogelijkheden om lessen te combineren met werkervaring. In de Leertijd volg je één dag les in een Syntra-campus. Vier dagen per week werk je bij een ondernemer om het gekozen beroep op een heel praktische manier aan te leren. Meer informatie vind je op www.leertijd.be.

In het Deeltijds beroepssecundair onderwijs volg je twee dagen per week les en ga je drie dagen per week werken of een voorbereidend traject volgen. Informatie over het aanbod in het Deeltijds BSO vind je op www.onderwijskiezer.be (secundair onderwijs>leren en werken).

Niet enkel in de Leertijd of het Deeltijds BSO maar ook in scholen voor voltijds secundair onderwijs kan je een aantal BSO- en TSO-richtingen volgen in duaal leren. Je combineert lessen op school met een beroepsgerichte opleiding op de werkvloer. De duale opleidingen zijn niet opgenomen in het overzicht op de volgende pagina's. Meer informatie over duaal leren vind je op www.duaalleren.vlaanderen en www.onderwijskiezer.be (secundair onderwijs>duaal leren). In de 2de graad zijn er maar enkele duale opleidingen. In de 3de graad is er wel een uitgebreid aanbod van duale opleidingen.

7. Een gesprek over je studiekeuze?

Ben je op zoek naar meer informatie of wens je een gesprek over je studiekeuze? Leerlingen of ouders kunnen de CLB-medewerker contacteren voor een gesprek over de studiekeuze. De contactgegevens vind je op de website van de school of op www.vclb-zov.be (klik op scholen en daar vind je de contactpersonen verbonden aan de school).

Studierichtingen 2de en 3de graad	
2de graad	3de graad

ASO			
Do	Economische wetenschappen	Economie-moderne talen	Moderne talen-wetenschappen
	Freinetpedagogie	Economie-wiskunde	Rudolf Steinerpedagogie
	Humane wetenschappen	Grieks-Latijn	Sportwetenschappen
	Latijn	Grieks-wiskunde	Topsport-economie
	Moderne talen	Humane wetenschappen	Topsport-wetenschappen
	Natuurwetenschappen	Latijn-moderne talen	Wetenschappen-wiskunde
	Rudolf Steinerpedagogie	Latijn-wetenschappen	Yeshiva
	Sportwetenschappen	Latijn-wiskunde	
	Topsport-economie		
	Topsport-natuurwetenschappen		
	Yeshiva		

Economie en organisatie			
Ar	Organisatie en logistiek	Logistiek	Onthaal, organisatie en sales
Do	Bedrijfswetenschappen	Bedrijfswetenschappen	
Du	Bedrijf en organisatie	Bedrijfsorganisatie Commerciële organisatie	Internationale handel en logistiek Toerisme

Kunst en creatie			
Ar	Artistiek-creatieve bewerkingen Decor en etalage	Décor, etalage en publiciteit Diamantbewerking Goud en juwelen	Muziekinstrumentenbouw Uurwerkmaken
Do	Architecturale en beeldende vorming Beeldende en audiovisuele vorming Dans Muziek Woordkunst-drama	Architecturale vorming Audiovisuele vorming Beeldende vorming	Dans Muziek Woordkunst-drama
Du	Architecturale en beeldende kunsten Ballet Creatie en mode Fotografie Grafische technieken	Architectuur en interieur Ballet Beeldende kunst Crossmedia	Fotografie Grafimedia Mode

Land- en tuinbouw			
Ar	Plant, dier en milieu Paardenhouderij	Dier en milieu Dierenzorg Groenaanleg en -beheer	Groendecoratie Paardenhouderij Plant en milieu
Do	Biotechnische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen	
Du	Plant-, dier- en milieutechnieken	Agrotechnieken dier Agrotechnieken plant	Natuur- en groentechnieken Tuinaanleg en -beheer

Maatschappij en welzijn			
Ar	Haar- en schoonheidsverzorging Moderealisatie en textielverzorging Zorg en welzijn	Assistentie in wonen, zorg en welzijn Haarverzorging Moderealisatie	Schoonheidsverzorging Textielverzorging Verzorging
Do	Maatschappij- en welzijnswetenschappen	Welzijnswetenschappen	
Du	Creatie en mode Maatschappij en welzijn Wellness en lifestyle	Defensie en veiligheid Gezondheidszorg Mode	Opvoeding en begeleiding Wellness en schoonheid

Sport		
Ar	Beweging en sport Topsport (finaliteit arbeidsmarkt)	Beweging en sport Topsport (finaliteit arbeidsmarkt)
Do		Topsport-bedrijfswetenschappen
Du	Sport Topsport (dubbele finaliteit)	Sportbegeleiding Topsport (dubbele finaliteit)

Stem			
Ar	Binnenvaart Bouw Elektriciteit Hout Mechanica Printmedia Schilderen en decoratie Textile Zeevisserij	Afwerking Bouw Binnen- en buitenschrijnwerk Binnenschrijnwerk en interieur Binnenvaart en beperkte kustvaart Bouwplaatsmachinist Brom- en motorfietsinstallaties Decoratie en schilderwerken Elektrische installaties Fietsinstallaties Koelinstallaties Koetswerk Lassen-constructie	Mechanische vormgeving Onderhoudsmechanica auto Podiuminstallaties Preventief onderhoud machines en installaties Printmedia Productie-industrie Ruwbouw Sanitaire en verwarmingsinstallaties Textiel Vrachtwagenchauffeur Zeevisserij
Do	Biotechnische wetenschappen Bouwwetenschappen Technologische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen Bouw- en houtwetenschappen Informatica- en communicatiewetenschappen Mechatronica Technologische wetenschappen en engineering	

Du	Binnenvaarttechnieken Biotechnieken Bouwtechnieken Elektromechanische technieken Elektrotechnieken Grafische technieken Houttechnieken Maritieme technieken dek Maritieme technieken motoren Mechanische technieken Textielontwerp en prototyping Textielproductietechnieken Voertuigtechnieken	Autotechnieken Binnenvaarttechnieken Biotechnologische en chemische technieken Bouwtechnieken Crossmedia Elektromechanische technieken Elektronicatechnieken Elektrotechnieken Grafimedia Houttechnieken Industriële ICT Koel- en warmtetechnieken	Maritieme technieken dek Maritieme technieken motoren Mechanische vormgevingstechnieken Optiekttechnieken Orthopedietechnieken Podiumtechnieken Tandtechnieken Textielontwerp en prototyping Textielproductietechnieken Vliegtuigtechnieken
----	---	---	--

Taal en cultuur		
Ar	Onthaal en recreatie	Onthaal en recreatie
Do		Taal en communicatiewetenschappen
Du	Taal en Communicatie Toerisme	Taal en communicatie Toerisme

Voeding en horeca			
Ar	Bakkerij Restaurant en keuken Slagerij	Brood- en banketbakkerij Grootkeuken en catering	Restaurant en keuken Slagerij
Do	Biotechnische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen	
Du	Bakkerijtechnieken Horeca Slagerijtechnieken Toerisme	Bakkerijtechnieken Horeca	Slagerij-traiteurtechnieken Toerisme